

УКРАЇНСЬКИЙ ЕТНОСТИЛЬ ЯК СУЧАСНИЙ НАПРЯМОК В ДИЗАЙНІ

Ігнатенко Лілія Володимирівна

магістрант кафедри дизайну

Косаревська Раддаміла Олександрівна

кандидат архітектури, доцент,

доцент кафедри дизайну

*Київський національний університет будівництва і архітектури
м. Київ, Україна*

Етнодизайн відіграє ключову роль у процесі формування впізнаваності національного стилю, створюючи унікальне національне та культурне вираження України. Цей напрямок надає можливості для збільшення візуальної присутності на міжнародних платформах, сприяючи глибшому зацікавленню та спроможності України активно брати участь у діалозі світових культур. В епоху розвинених технологій український етностиль виявляє нове звучання, гармонійно інтегруючись в сучасну архітектуру, інтер'єри, меблі, графічний дизайн, образотворче мистецтво та моду, відображаючи унікальне поєднання традиційних мотивів та сучасних тенденцій.

Проте, попри зростаючу популярність та широкий спектр застосувань, існують виклики, пов'язані з адаптацією традиційних елементів до вимог сучасного ринку без компрометації культурної сутності. Окрім того, недостатнє розуміння української культурної ідентичності міжнародним співтовариством може призводити до невірної інтерпретації та використання етнічних мотивів, що підкреслює необхідність глибокого дослідження та розуміння українського етностилю. Ця потреба акцентує на важливості вивчення його коріння, значення та можливостей для інтеграції у глобальний дизайнерський ландшафт, з метою не лише збереження культурної спадщини, але й її розвитку та адаптації відповідно до сучасних глобальних трендів.

Формування українського етнічного стилю є результатом тисячолітнього розвитку, протягом якого він зазнавав впливів різноманітних культур та національностей. Цей стиль представляє собою синтез духовної та матеріальної культури народу, відображаючи його світогляд та історію. У сучасному дизайні етностиль трансформується, поєднуючи традиції минулого з останніми тенденціями, інноваціями та новітніми

технологіями, демонструючи гнучкість і здатність адаптуватися до культурних, технологічних та соціальних змін.

Серед ключових характеристик сучасного українського етнодизайну можна виділити:

1. Пріоритет натуральних матеріалів, таких як кераміка, льон, бавовна, що підкреслює зв'язок з природою та екологічність.

2. Використання історичних елементів як акцентів для додавання національного колориту, зокрема через декоративні деталі, такі як орнаментовані печі та дерев'яні елементи. Історичні елементи додають глибину та характер інтер'єру та предметам дизайну, роблячи їх не лише естетично привабливими, але й наділяючи особливим змістом.

3. Застосування світлої палітри кольорів із акцентами червоного, помаранчевого, зеленого та жовтого, що створює відчуття простору і світла.

4. Багатство текстилю та глиняного посуду, що відображає глибоку повагу до ручної праці та традиційних ремесел [1].

Сучасні технології та матеріали надають нового життя традиційним технікам. Наприклад, старовинні методи будівництва, такі як використання глини, соломи та деревини для створення теплих та затишних просторів, переживають своє відродження. Дизайнери використовують ці матеріали для створення сучасного інтер'єру, зберігаючи при цьому зв'язок з природою та традиціями. Внутрішнє оздоблення стін глиною, валкування, набивання фактур – ці стародавні техніки застосовуються сьогодні для створення унікальних, екологічних і водночас сучасних просторів [2].

Рух в бік екологічності та використання натуральних матеріалів набуває нового значення в умовах глобальної урбанізації. Натуральні тканини, такі як конопля, льон та кропив'яне волокно, стають матеріалами нового покоління, що відповідають вимогам стійкості та екологічності [3].

В той же час вторинна переробка та ресайклінг в українському етнодизайні втілює важливість повторного використання ресурсів та переробки відходів від сировини до готової продукції. Ці практики не лише сприяють зменшенню впливу на навколишнє середовище, але й демонструють глибоку повагу до ресурсів, які надає природа.

Найпростіші прийоми ресайклінгу [5]:

1. *Шанування віку.* Використання старих матеріалів, таких як дерево, що пережило кілька поколінь, для створення нових предметів дизайну, це демонструє повагу до історичної спадщини та зменшує потребу у використанні нових ресурсів.

2. *Друге життя сміття.* Переосмислення відходів як потенційних матеріалів для творчості стимулює інновації та креативність у дизайні, сприяючи створенню унікальних предметів інтер'єру.

3. *Діалог з природою*: Використання природних матеріалів, як льону або глини сприяє створенню здорового та природного житлового простору. Ці матеріали не лише забезпечують естетичну привабливість, але й покращують мікроклімат в приміщенні.

Отже, включення елементів ресайклінгу, повага до старіння та природних матеріалів також відображає філософію українського етнодизайну, яка вписується у глобальні тенденції сталого розвитку та поваги до навколишнього середовища. Концепція вабі-сабі, що об'єднує українські та японські культурні елементи, ілюструє цінність недосконалості, природності та гармонії з природою, підкреслюючи важливість відходу від надмірного споживання до цінування сутності та моменту [4].

Таким чином, сучасний український етнодизайн представляє собою динамічний синтез традицій та інновацій, здатний адаптуватися до змін сучасного світу, зберігаючи при цьому глибоку повагу до культурної спадщини, природи та сталого розвитку [5].

Український етностиль, як сучасний напрямок в дизайні, відіграє ключову роль у розвитку національної ідентичності та культурної візуалізації України. Ефективне використання етностилю дизайнерами, архітекторами і митцями сприяє зміцненню впізнаваності українського культурного простору, акцентуючи на його унікальності, актуальності та модернізації.

Звернення до культурної спадщини, застосування традиційних технологій у новітніх проєктах є не лише способом збереження історичної пам'яті, але й майданчиком для інновацій та креативного розвитку. Український стиль, за своєю суттю, є відображенням глибокої філософії зв'язку з природою, простоти існування, а також прагненням до створення гармонійного простору, який сприяє розкриттю власного «я».

Важливим аспектом сучасного втілення українського етностилю є його універсальність та адаптивність до різних часових контекстів, завдяки орієнтації на використання природних, екологічних матеріалів. Це не тільки відповідає глобальним трендам сталого розвитку, але й надає нових можливостей для експериментів у дизайні, будівництві та архітектурі.

Український етностиль як сучасний напрямок в дизайні має значний потенціал для розвитку та просування української культурної ідентичності на міжнародному рівні. Його інтеграція у сучасні дизайнерські проєкти може слугувати мостом між традиціями та інноваціями, сприяючи культурному діалогу та обміну. Однак, необхідно забезпечувати обережне та поважне використання культурних елементів, уникаючи їх спотворення. Подальший розвиток українського етностилю в дизайні вимагає досліджень, освітніх програм та колаборацій між дизайнерами, крафтсменами та культурними інституціями, щоб забезпечити його автентичність, інноваційність та відповідність сучасним трендам.

Література:

1. Український стиль в інтер'єрі. KERAMIS – Інтернет-магазин плитки та сантехніки Кераміс. URL: <https://www.keramis.com.ua/blog/uk/ukranskiy-stil-v-nterr/> (дата звернення: 10.03.2024).
2. Табанець О. Хати-мазанки – це знову стильно. Їх усе так само роблять із глини й соломи. Bird In Flight. 13.10.2021. URL: <https://birdinflight.com/architectura-uk/20211013-modern-hata-mazanka.html> (дата звернення: 10.03.2024).
3. Нові технології: тканини майбутнього. Інтернет-магазин Vtex. 13.07.2020. URL: <https://barbatextile.ua/uk/presscenter/barbatextile/novye-tehnologii-tkani-budushchego/> (дата звернення: 10.03.2024).
4. Махно С. Не соус і не стиль. Чому зараз такий популярний тренд вабі-сабі. NV LIFE. 12.08.2019. URL: <https://life.nv.ua/ukr/blogs/dim-yak-u-kanye-vesta-chomu-zaraz-takiy-populyarniy-trend-vabi-sabi-50037049.html> (дата звернення: 10.03.2024).
5. Ресайклінг, апсайклінг і фрісайклінг: суть методів переробки та різниця між ними. Жан Монне студії СНАУ – Міжнародні проекти. URL: <https://jm.snau.edu.ua/2022/11/07/resajkling-apsajkling-i-frisajkling-sut-metodiv-pererobki-ta-riznicja-mizh-nimi/> (дата звернення: 10.03.2024).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-388-3-37>

ОП-АРТ В МИСТЕЦТВІ ТА ДИЗАЙНІ: ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ, НАПРЯМИ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Малишко Софія Олегівна

*студентка I курсу факультету української й іноземної філології
та мистецтвознавства*

*Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
м. Дніпро, Україна*

Початок ХХІ ст. позначений позитивними зрушеннями у формуванні нового мислення українських митців. Значний поступ у розвитку мистецьких практик дослідники пов'язують з інтеграцією у міжнародний культурний процес нового покоління вітчизняних художників та дизайнерів. Розширення творчого кругозору молодшої генерації, збільшення кількості артоб'єктів, що відповідають основним міжнародним тенденціям, спонукають до вдосконалення мистецьких практик, застосування маловживаних раніше стилістичних прийомів та методів [10, с. 289].